

Urząd Statystyczny w Rzeszowie

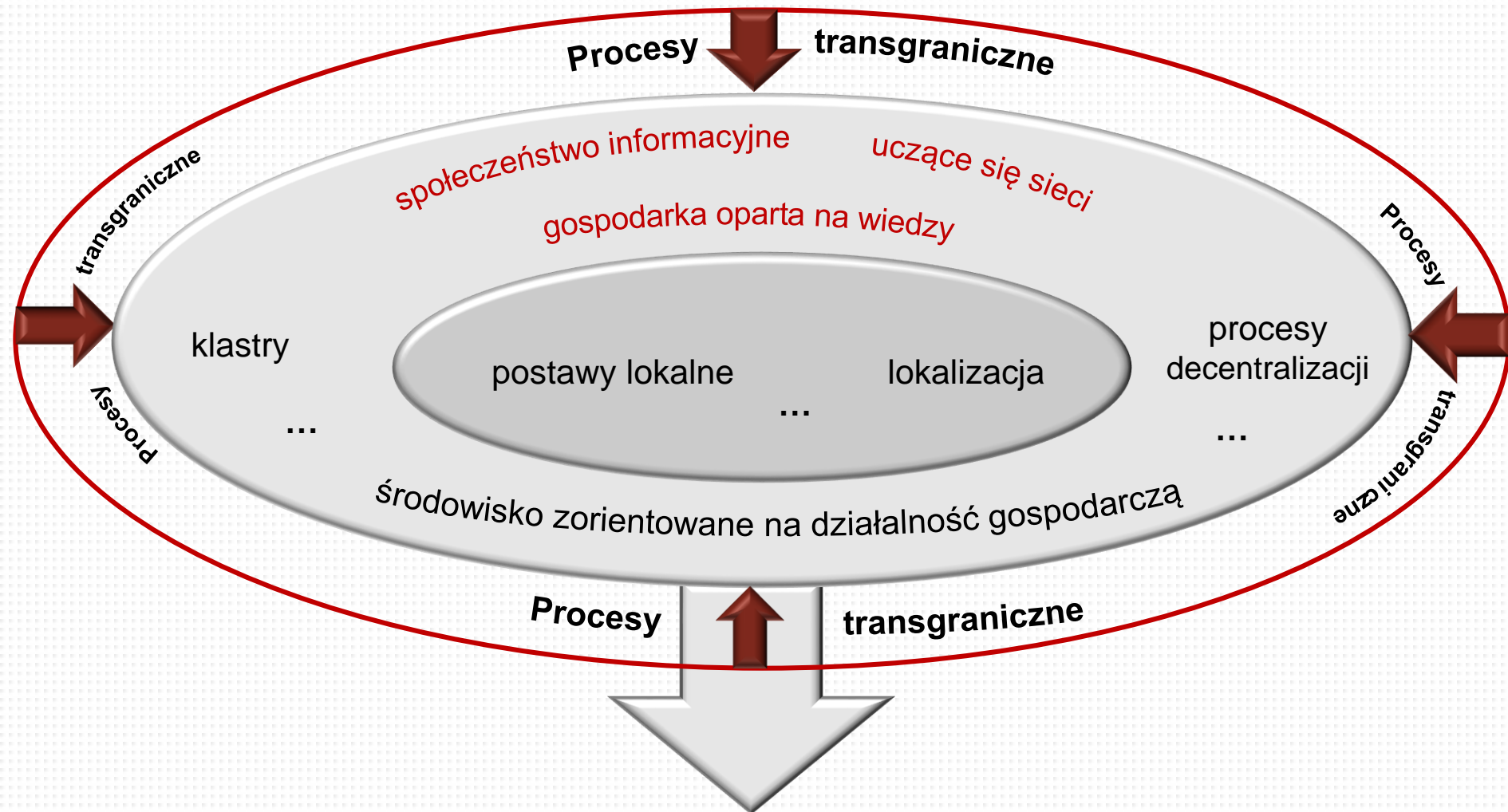
DYNAMICZNE PRZEMIESZCZENIA LUDNOŚCI NA OBSZARACH TRANSGRANICZNYCH POLSKI I UKRAINY A ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

dr Marek Cierpiat-Wolan

PLAN PREZENTACJI

1. Przestrzeń lokalna i regionalna – współczesne uwarunkowania rozwoju
2. Specyfika obszarów transgranicznych
3. Migracje ludności na obszarach transgranicznych
4. Wybrane procesy społeczno-gospodarcze na tle migracji
5. Podsumowanie

JEDNOSTKA PRZESTRZENNA

Konkurencyjna, oparta na wiedzy, jednostka przestrzenna działająca w sieci

SPECYFIKA OBSZARÓW TRANSGRANICZNYCH POLSKI I UKRAINY

Przemieszczanie – różne formy ludzkiej mobilności.

Klasyfikacja przemieszczeń wg czasu trwania

systematyczne, jednodniowe podróże w celach zarobkowych
(dojazdy do pracy, handel przygraniczny, etc.),

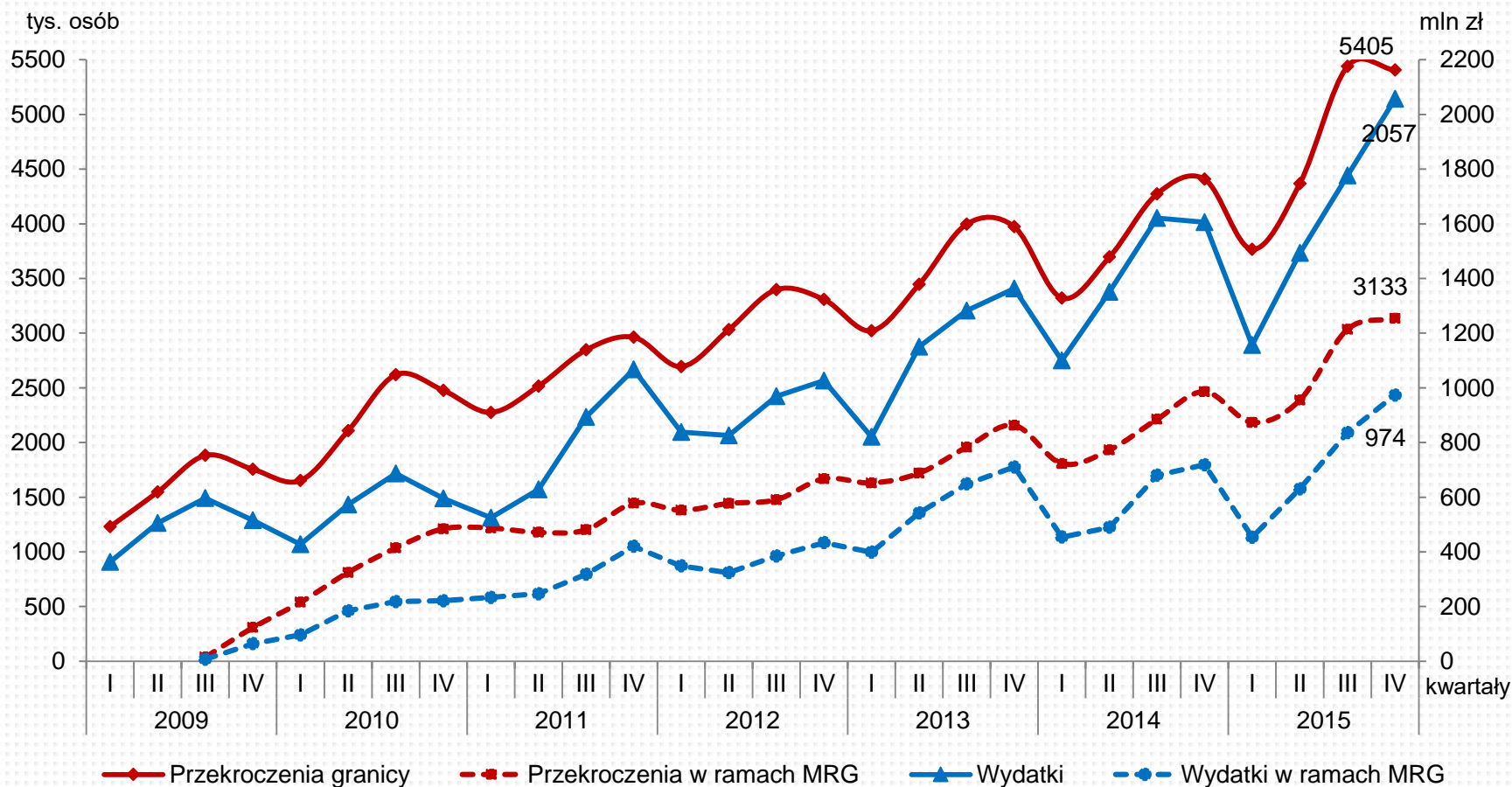
.
. .
. .

migracje stałe z miejsca zamieszkania.

Dynamiczne strumienie przemieszczeń – jedne formy przekształcają się w drugie
(podróże jednodniowe → migracja czasowa → migracja stała).

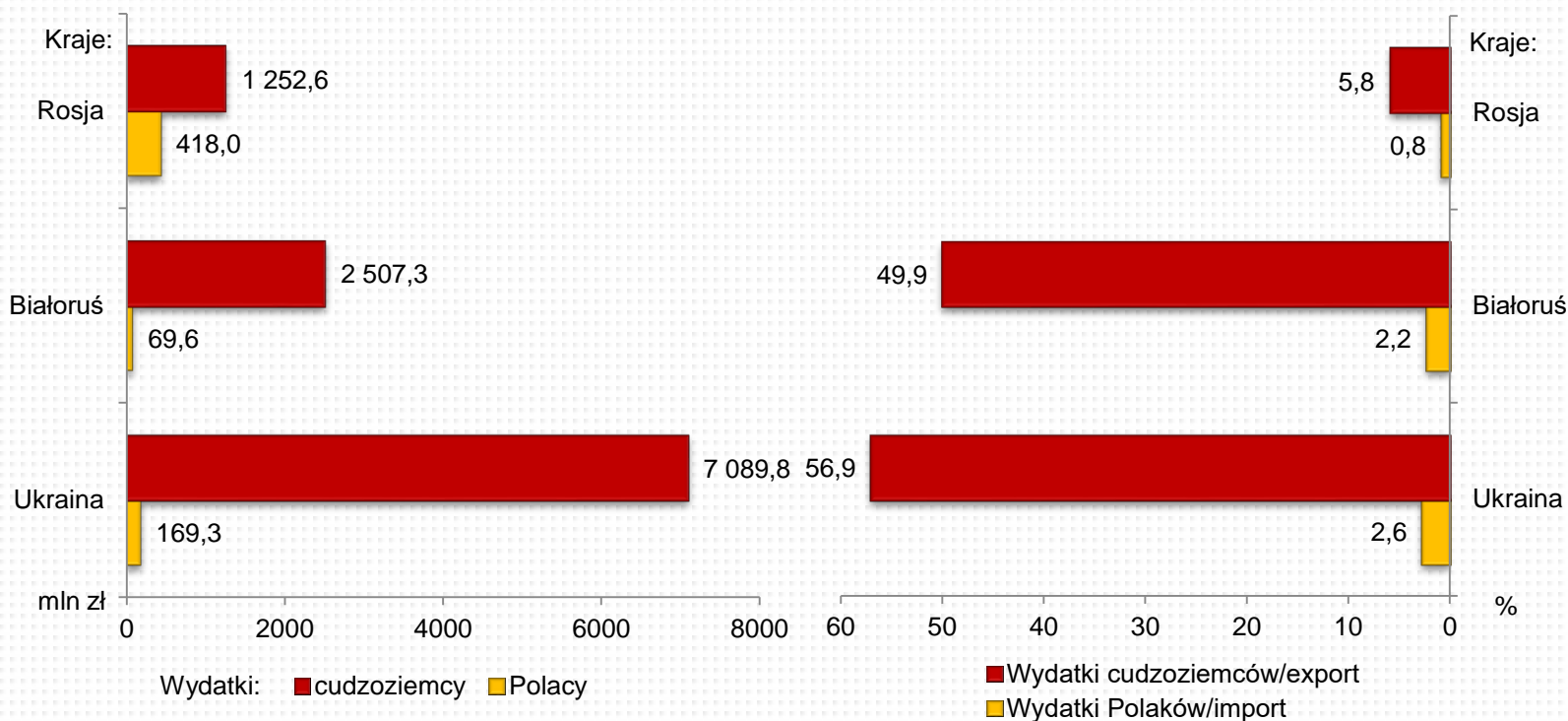
SPECYFIKA OBSZARÓW TRANSGRANICZNYCH POLSKI I UKRAINY

Ruch graniczny oraz wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemców przekraczających granicę polsko-ukraińską według kwartałów

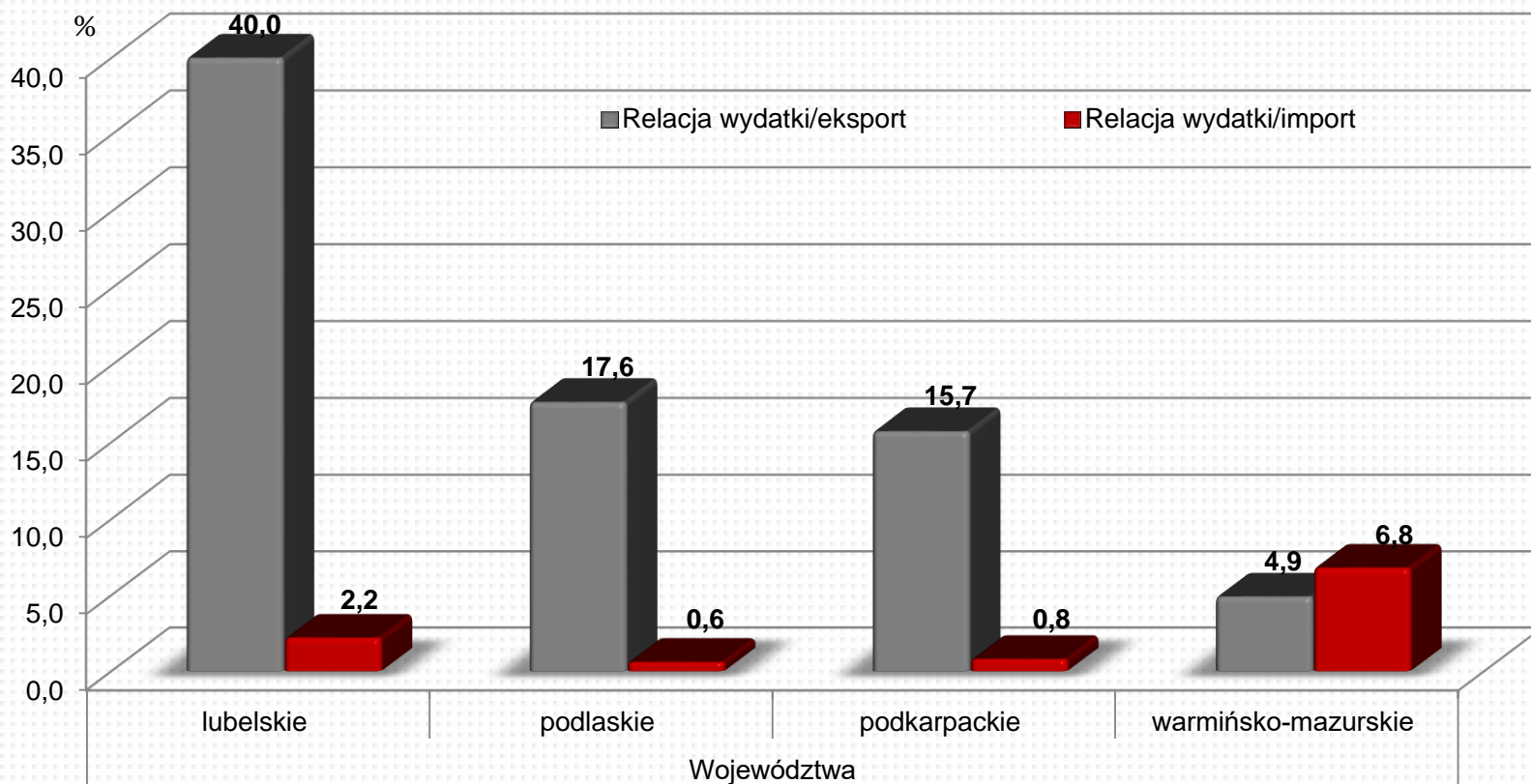
SPECYFIKA OBSZARÓW TRANSGRANICZNYCH POLSKI I UKRAINY

Wydatki na zakup towarów poniesione w Polsce przez cudzoziemców i za granicą przez Polaków przekraczających polski odcinek zewnętrznej granicy UE w porównaniu z obrotami handlu zagranicznego Polski w 2015 r.

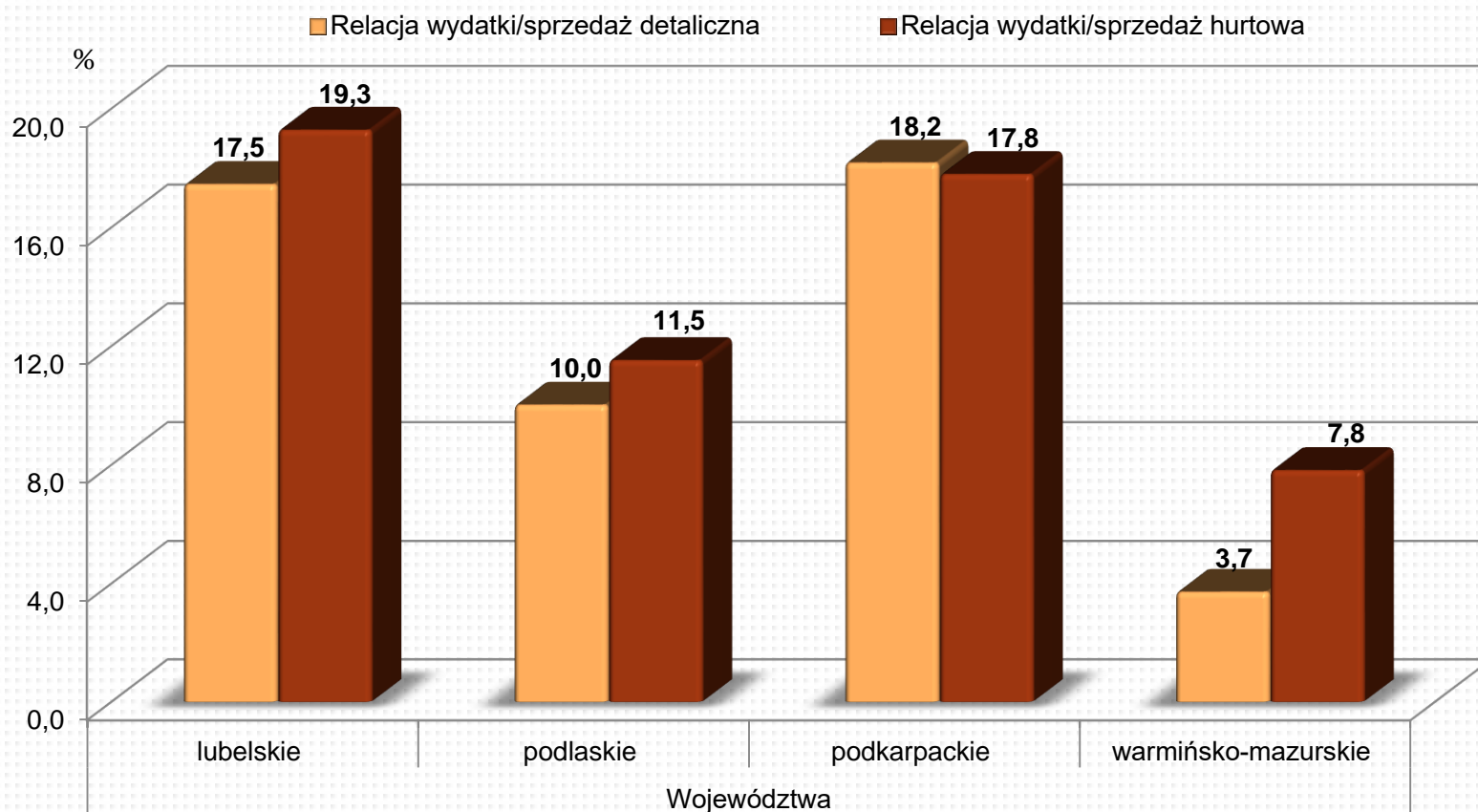
SPECYFIKA OBSZARÓW TRANSGRANICZNYCH POLSKI I UKRAINY

Wydatki cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą przekraczających zewnętrzną granicę Unii Europejskiej w 2015 r.

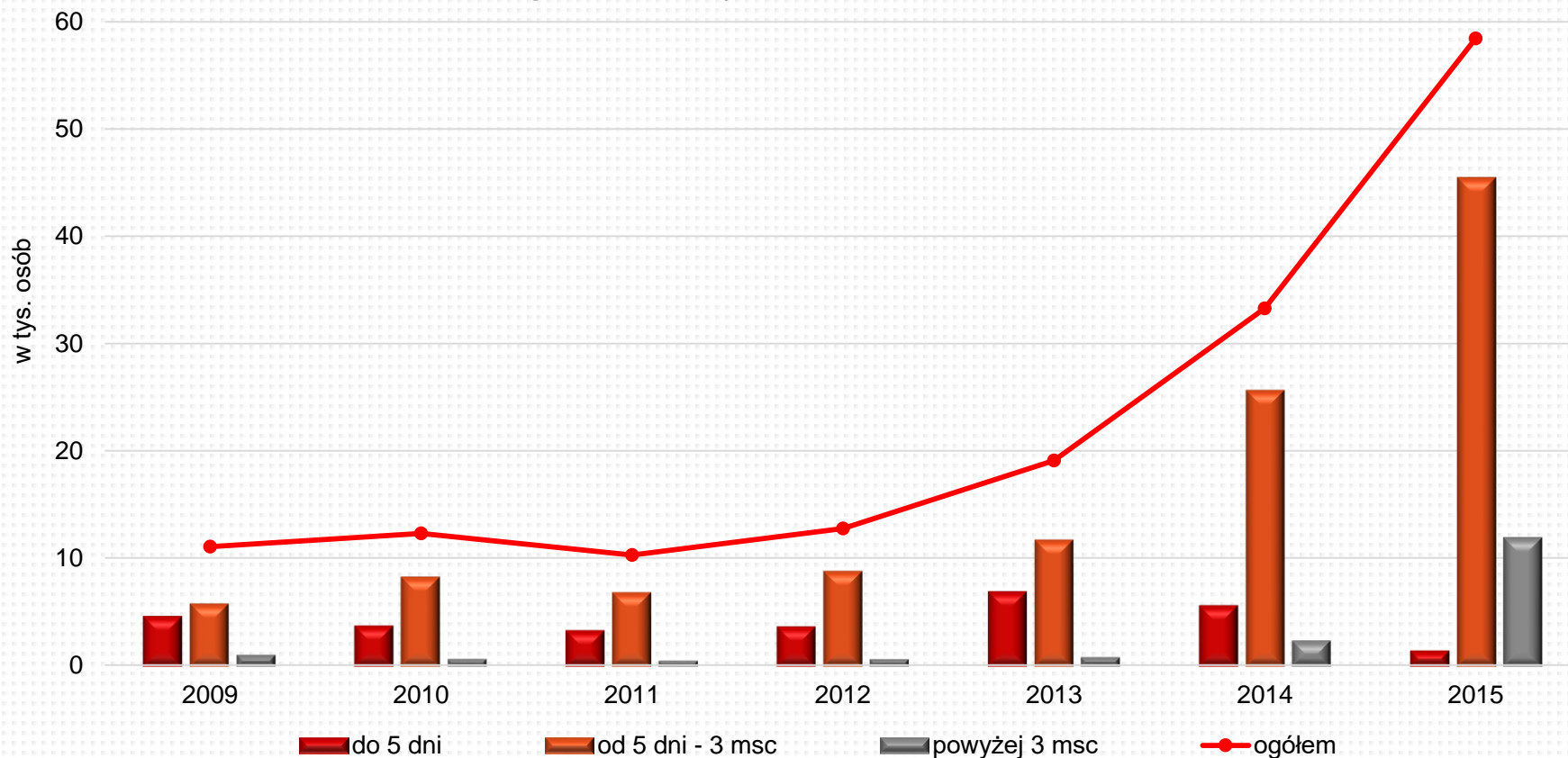
SPECYFIKA OBSZARÓW TRANSGRANICZNYCH POLSKI I UKRAINY

Wydatki na zakup towarów poniesione przez cudzoziemców w Polsce przekraczających zewnętrzną granicę UE oraz sprzedaż detaliczna i hurtowa w 2015 r.

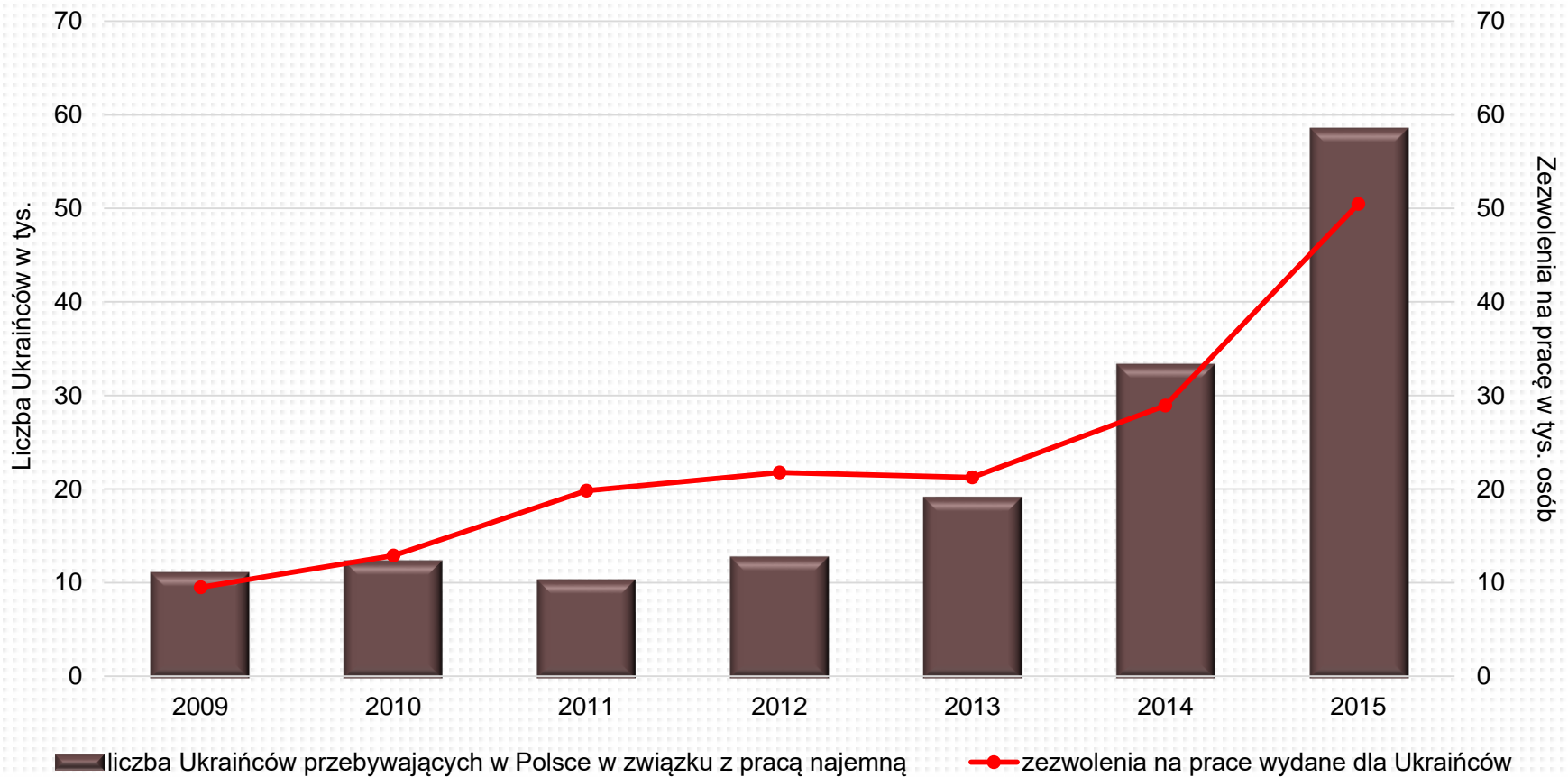
MIGRACJE LUDNOŚCI NA OBSZARACH TRANSGRANICZNYCH

Ukraińcy przebywający w Polsce w związku z pracą najemną według długości przebywania na terenie Polski

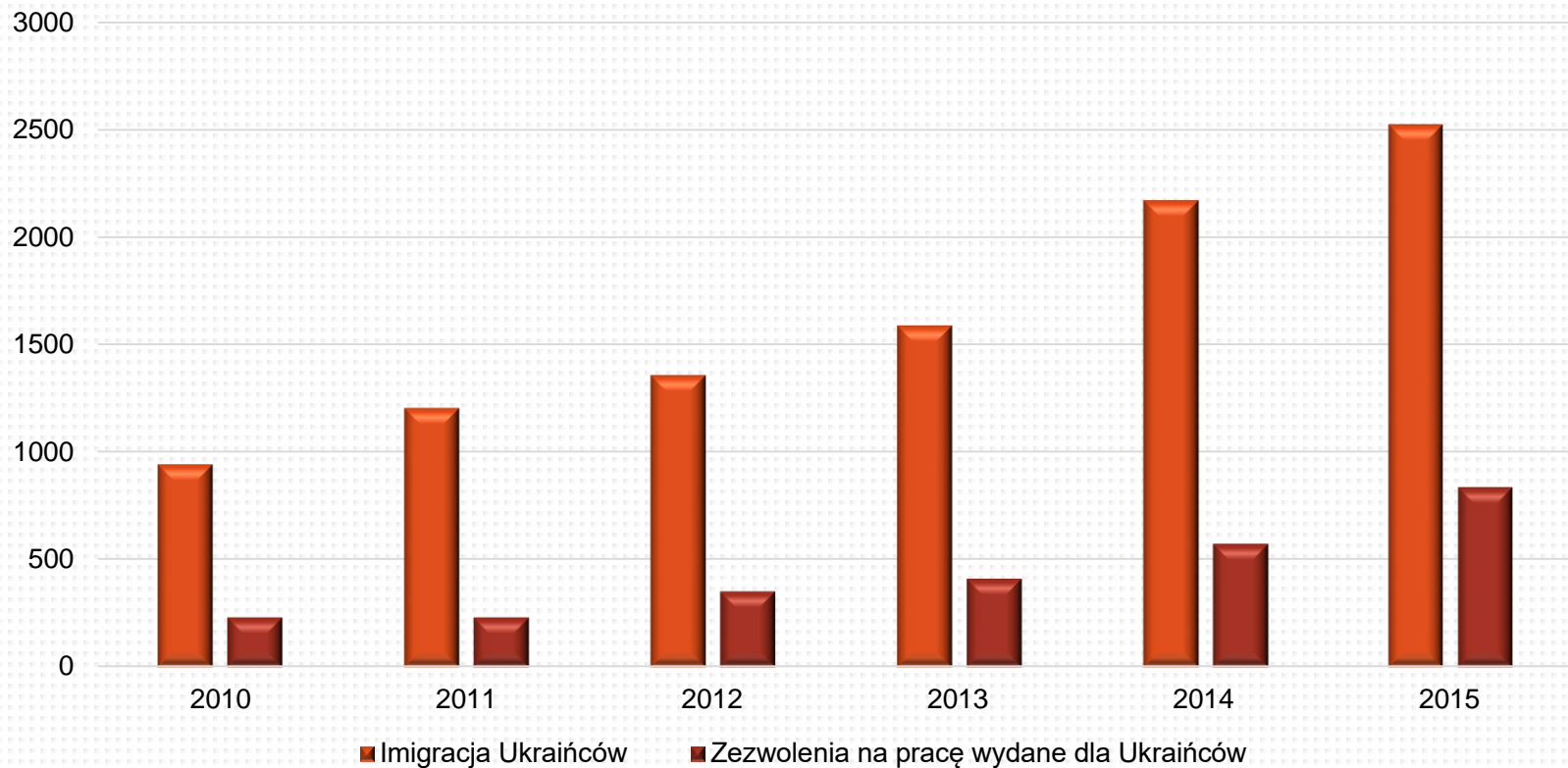
MIGRACJE LUDNOŚCI NA OBSZARACH TRANSGRANICZNYCH

Ukraińcy przebywający w Polsce w związku z pracą najemną a zezwolenia na pracę wydane dla Ukraińców

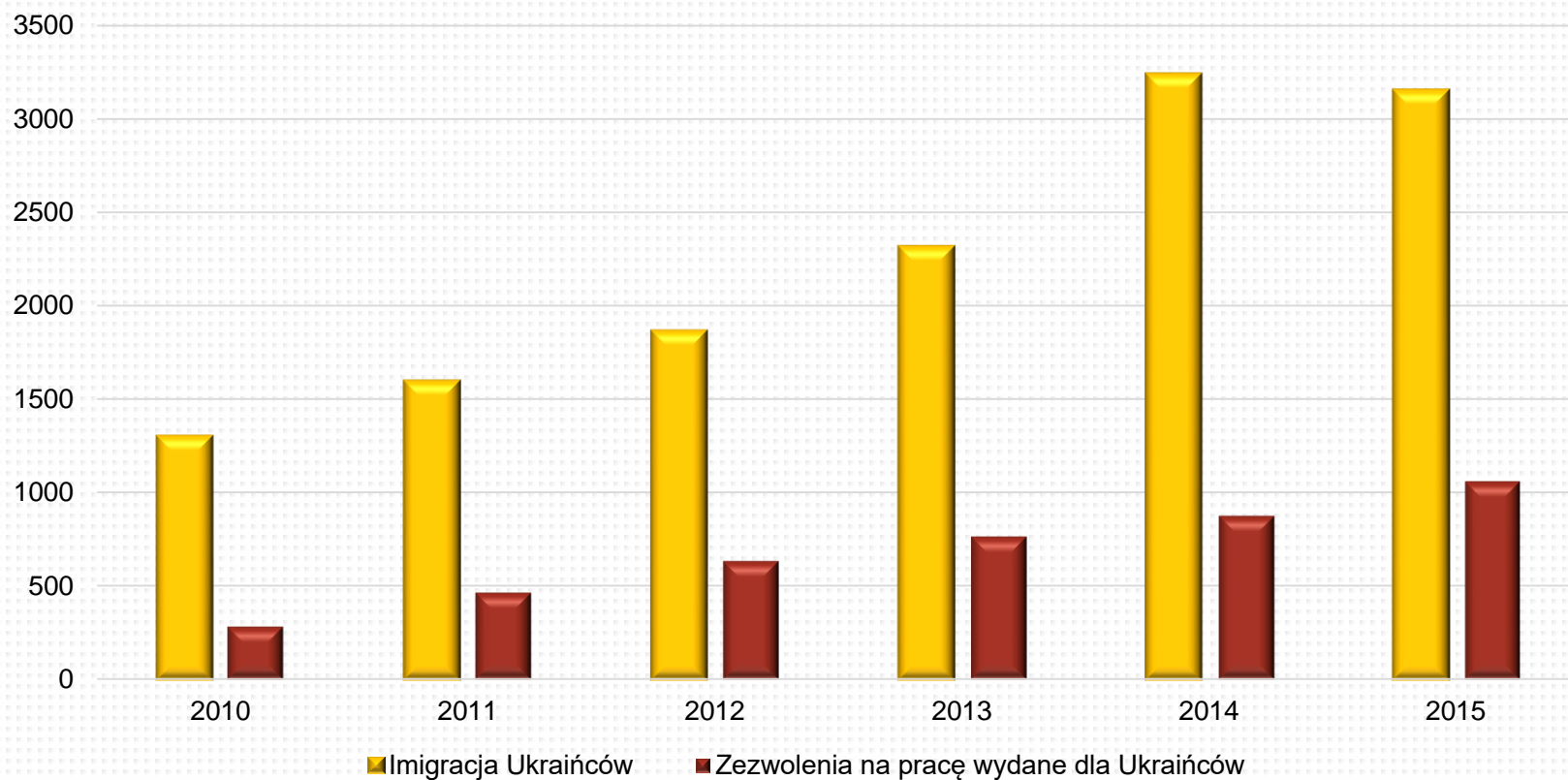
MIGRACJE LUDNOŚCI NA OBSZARACH TRANSGRANICZNYCH

Imigracja czasowa i zezwolenia na pracę w 2015 r.
województwo podkarpackie

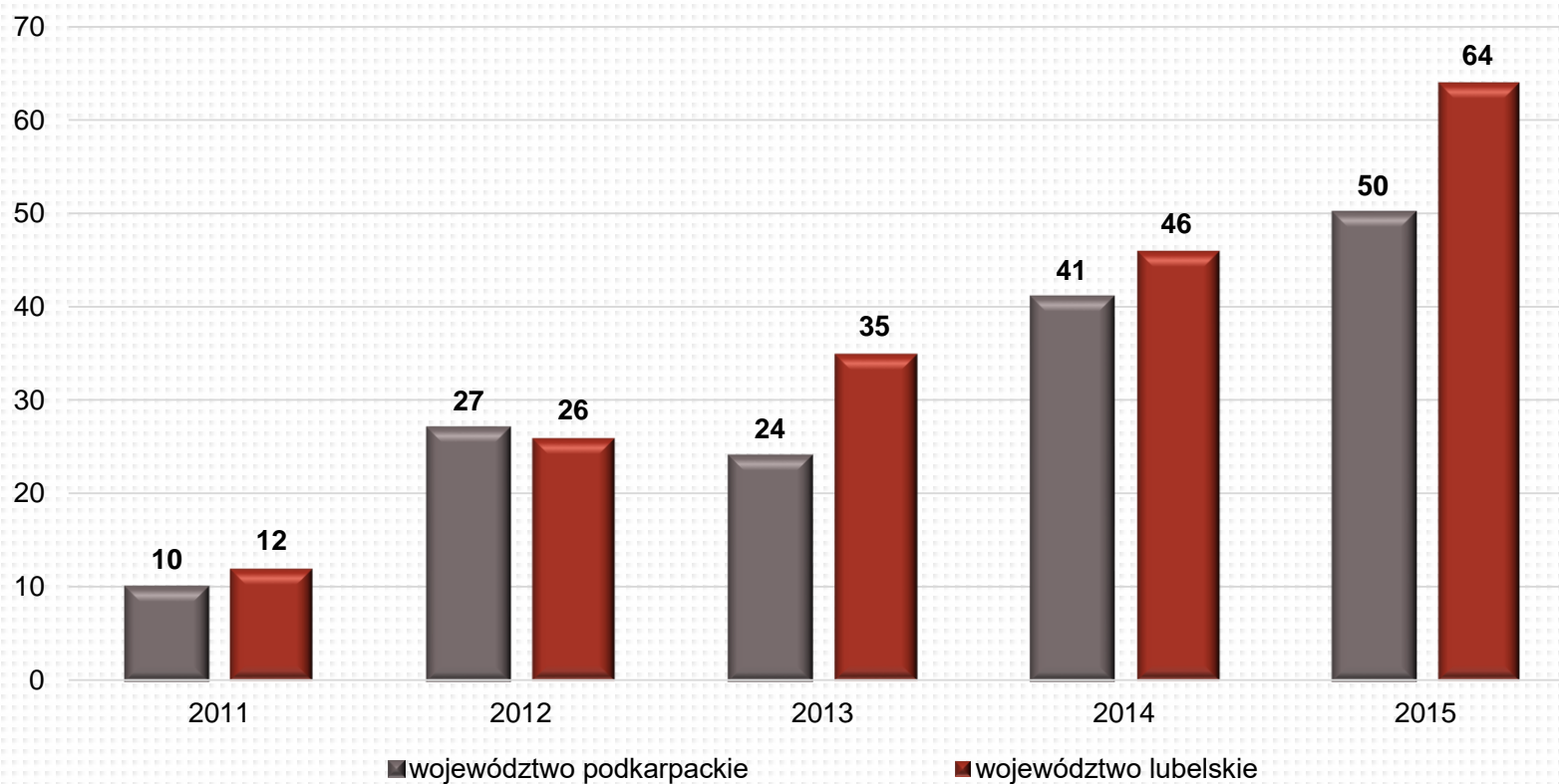
MIGRACJE LUDNOŚCI NA OBSZARACH TRANSGRANICZNYCH

Imigracja czasowa i zezwolenia na pracę w 2015 r.
województwo lubelskie

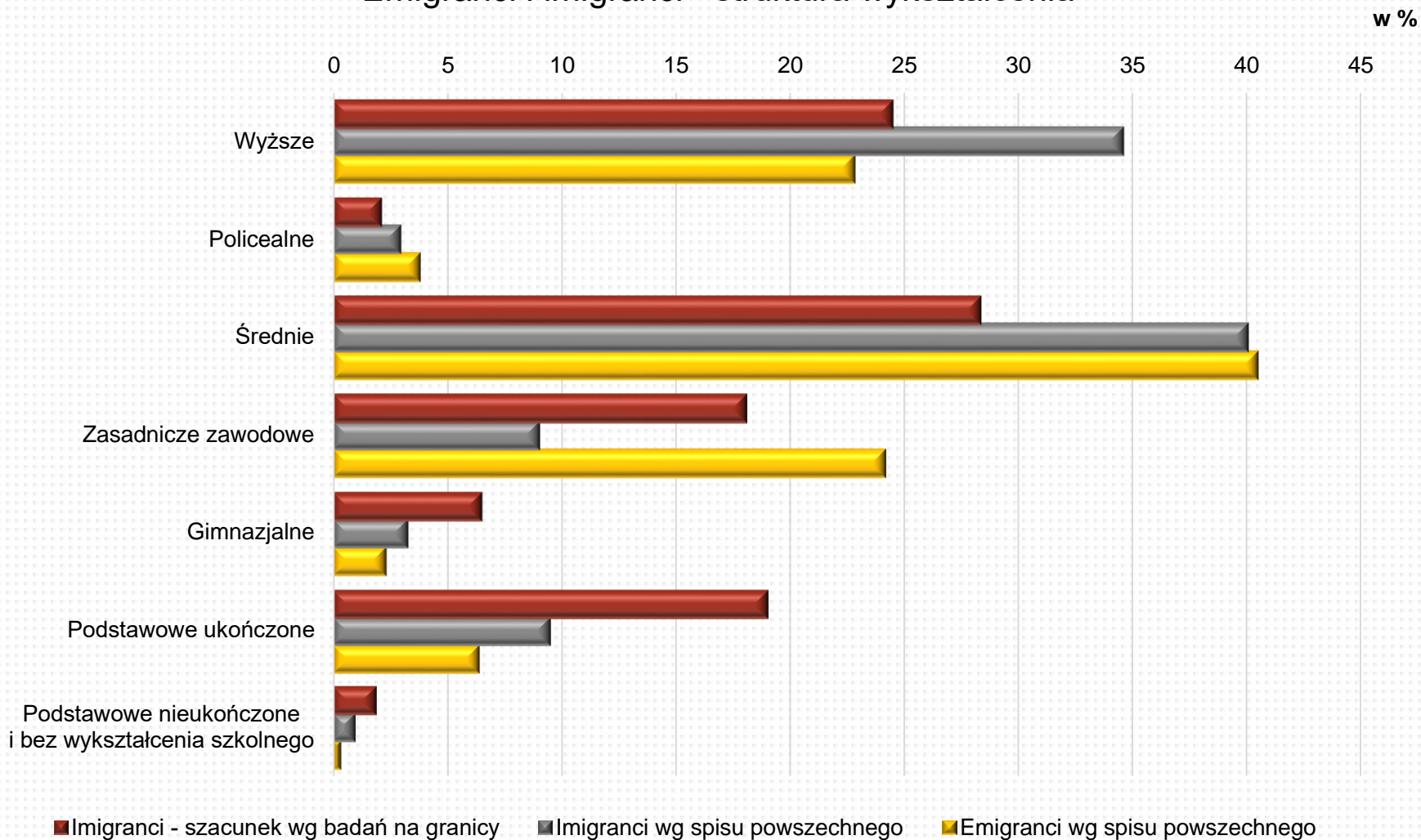
SPECYFIKA OBSZARÓW TRANSGRANICZNYCH POLSKI I UKRAINY

Liczba osób fizycznych z Ukrainy prowadzących działalność gospodarczą w województwie podkarpackim i lubelskim

MIGRACJE LUDNOŚCI NA OBSZARACH TRANSGRANICZNYCH

Emigranci i imigranci - struktura wykształcenia

WYBRANE PROCESY SPOŁECZNO-GOSPODARCZE NA TLE MIGRACJI

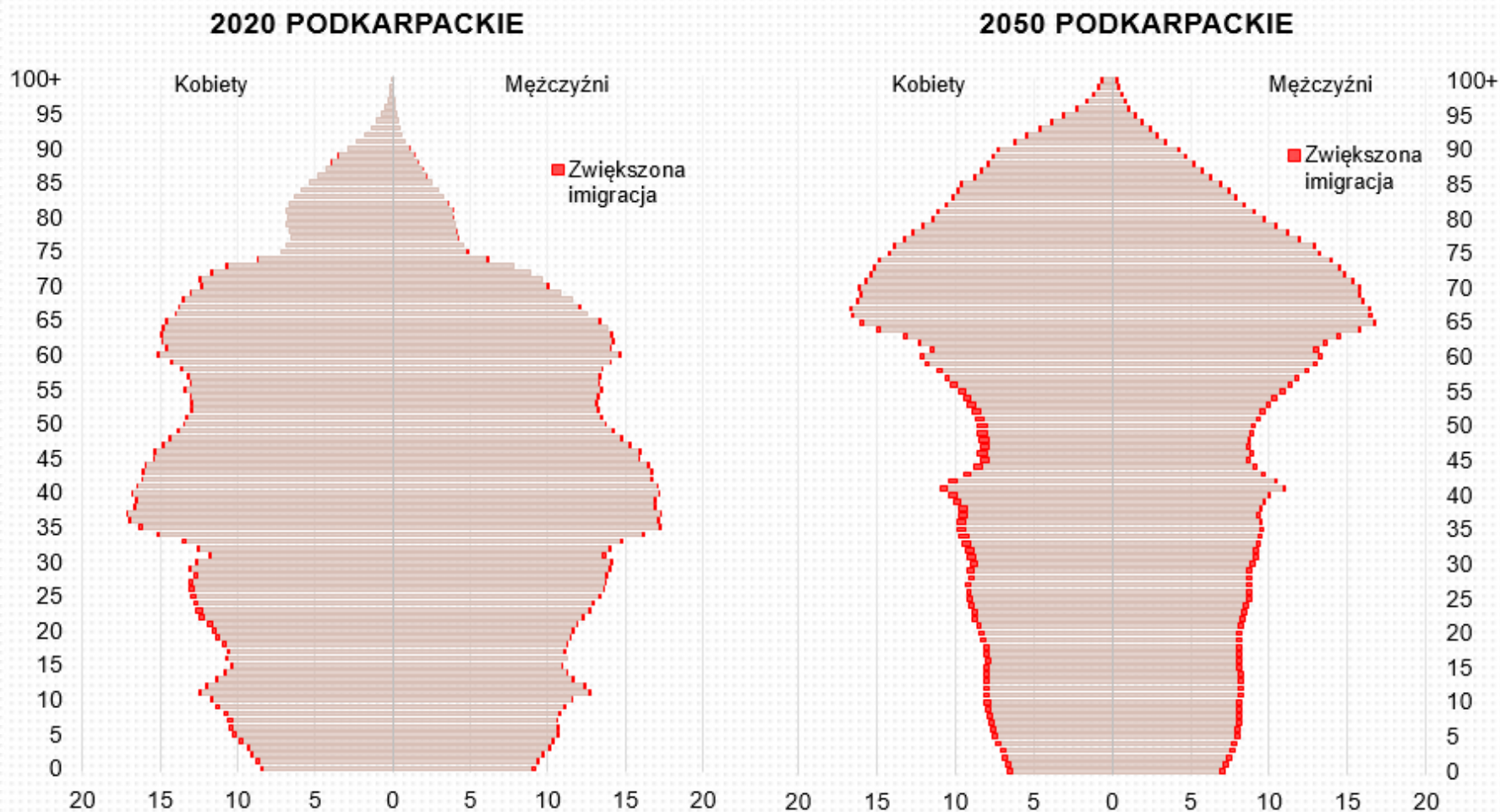
Saldo migracji zagranicznych a płace realne

Województwo	Współczynnik korelacji
ŁÓDZKIE	0,33
MAZOWIECKIE	0,21
MAŁOPOLSKIE	0,23
ŚLĄSKIE	0,61
LUBELSKIE	0,16
PODKARPACKIE	0,48
PODLASKIE	0,24
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,45
LUBUSKIE	0,22
WIELKOPOLSKIE	0,05
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,09
DOLNOŚLĄSKIE	0,22
OPOLSKIE	0,65
KUJAWSKO- POMORSKIE	0,19
POMORSKIE	0,45
WARMIŃSKO- MAZURSKIE	0,44

PROGNOZY DEMOGRAFII I RYNKU PRACY

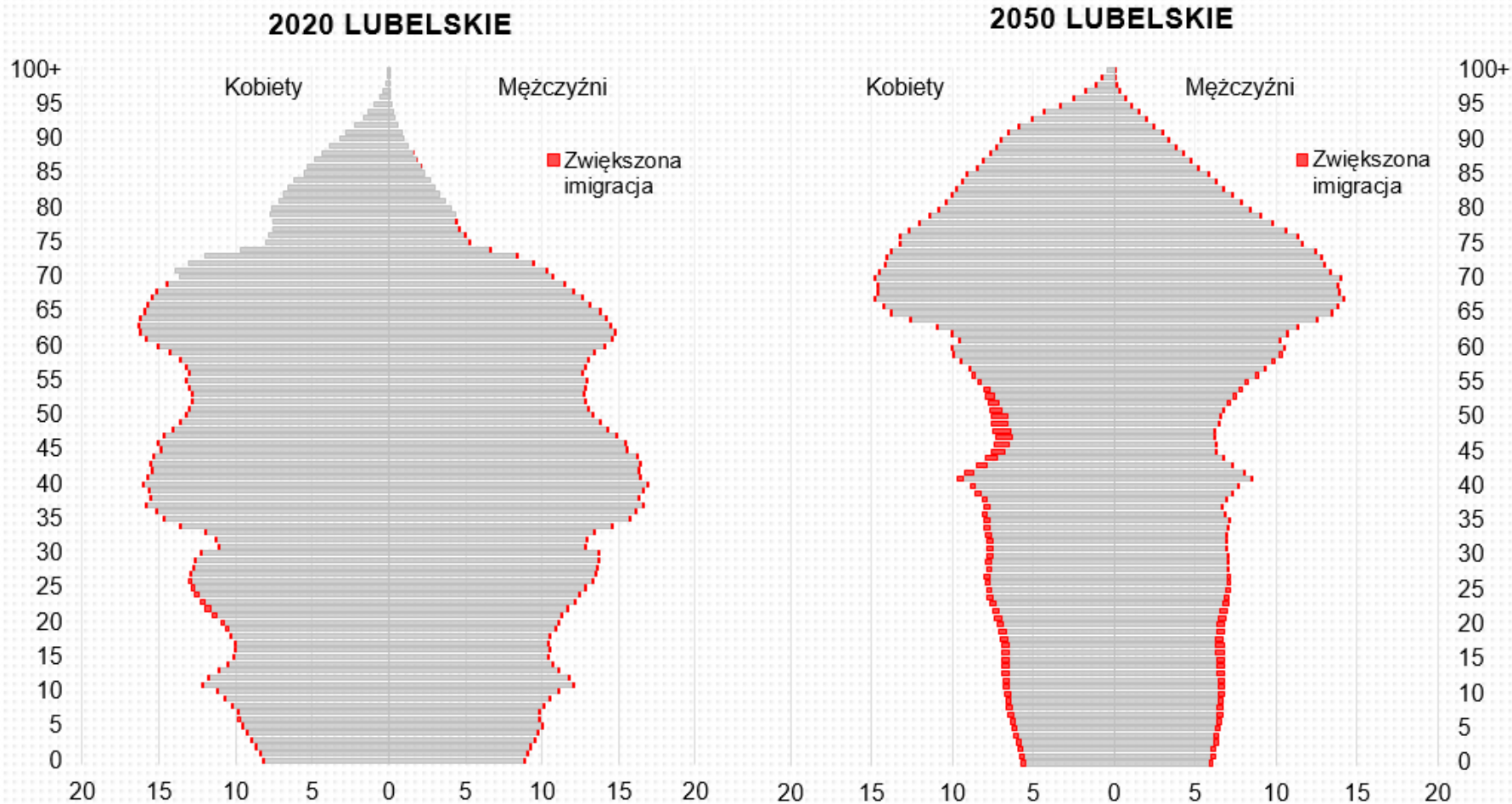
- Model PROST (Pension Reform Options Simulation Toolkit) – deterministyczny model opracowany przez Bank Światowy;
- Założenia demograficzne Age Working Group oraz Eurostatu (saldo migracji, współczynnik płodności, współczynnik umieralności, relacja płci noworodków);
- Scenariusz zwiększonej imigracji
 - Aktualizacja prognoz w oparciu o bieżące tendencje z badania cudzoziemców oraz liczby udzielonych pozwoleń na pracę
 - Zwiększona imigracja w okresie 15 lat.

WPŁYW ZWIĘKSZONEJ IMIGRACJI NA PIRAMIDĘ WIEKU

Poprzez zwiększoną imigrację liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrośnie z 1,256 mln do 1,263 mln (0,5%) w 2020 r. oraz z 0,836 mln do 0,866 mln (3,6%) w 2050 r.

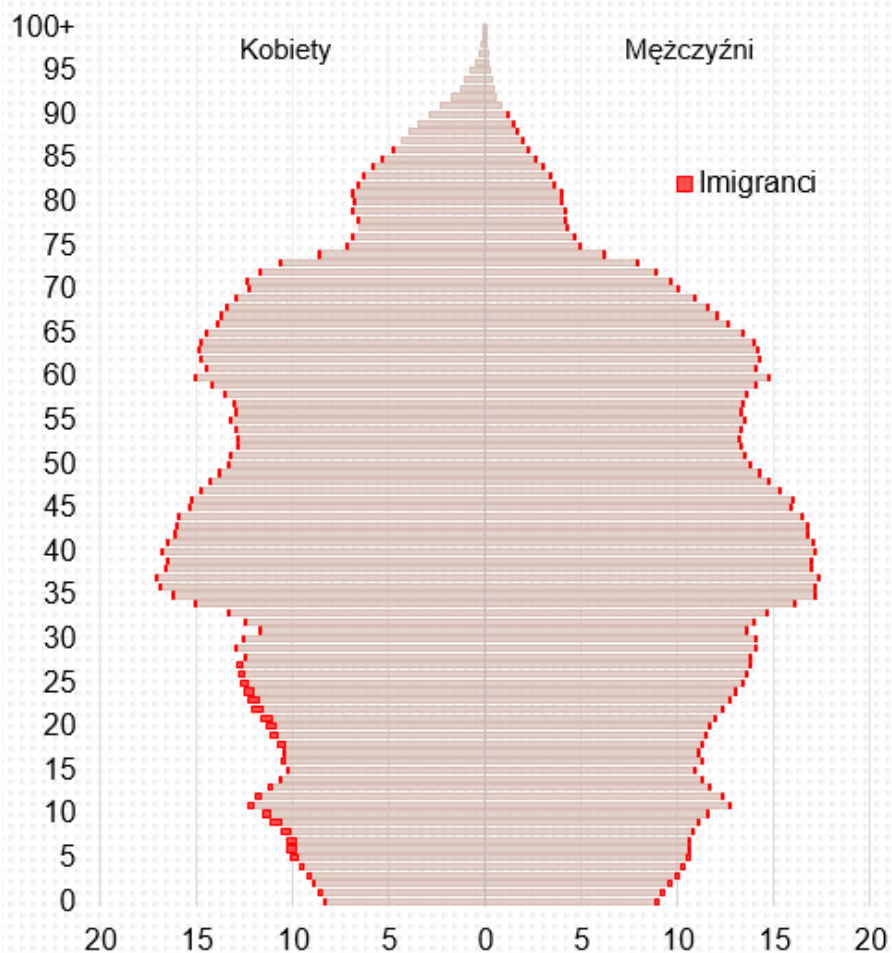
WPŁYW ZWIĘKSZONEJ IMIGRACJI NA PIRAMIDĘ WIEKU

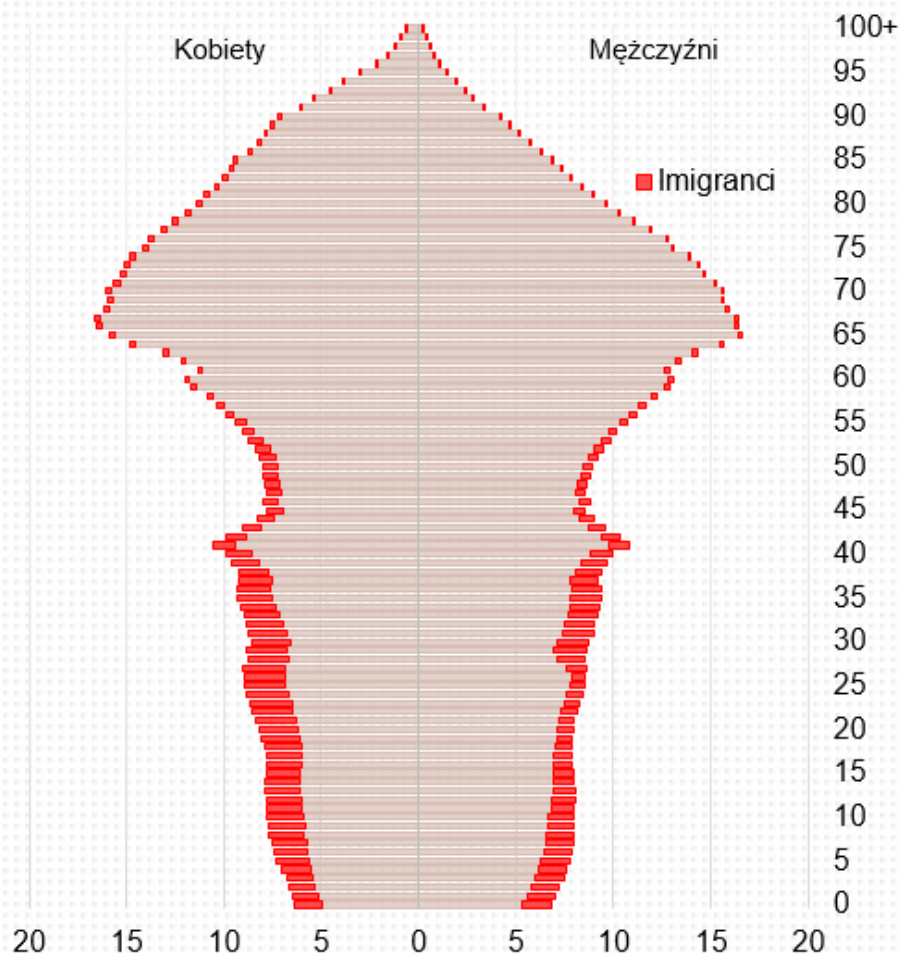
Poprzez zwiększoną imigrację liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrośnie z 1,212 mln do 1,215 mln (0,3%) w 2020 r. oraz z 0,674 mln do 0,701 mln (3,9%) w 2050 r.

UDZIAŁ IMIGRANTÓW W PIRAMIDZIE WIEKU

2020 PODKARPACKIE

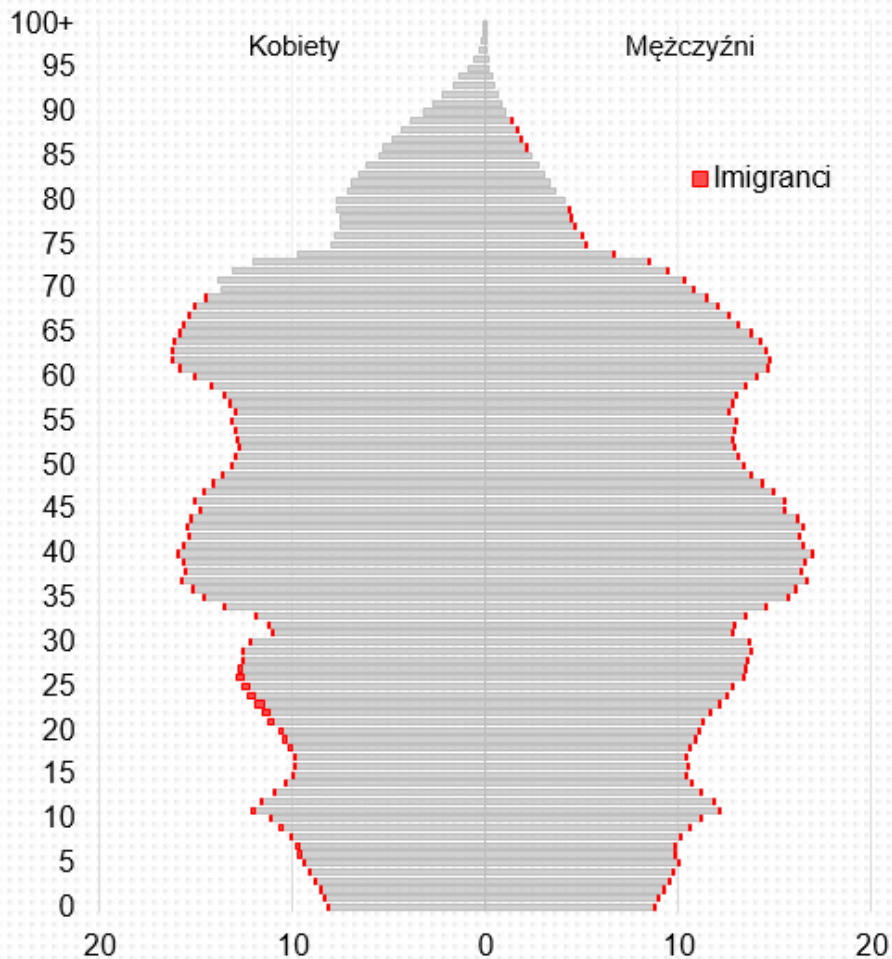
2050 PODKARPACKIE

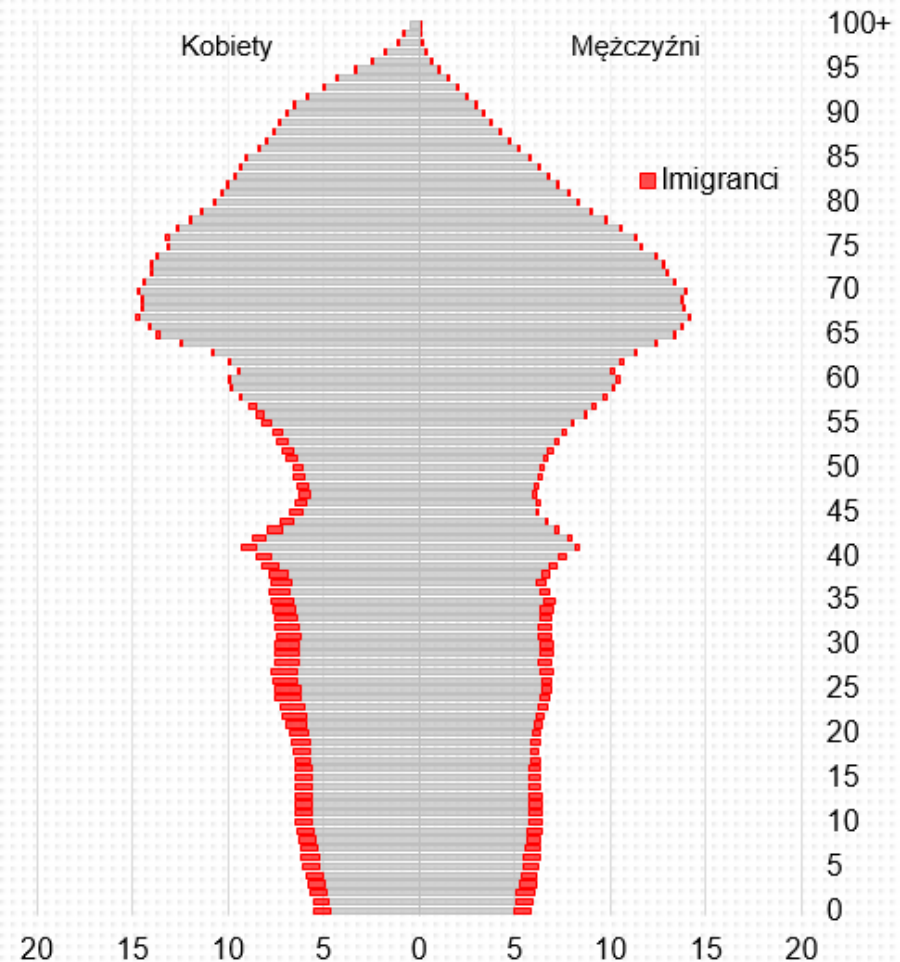
Liczba imigrantów w wieku produkcyjnym będzie wynosić 6,88 tys. (0,55% populacji) w 2020 r. oraz 96,43 tys. (11,54%) w 2050 r.

UDZIAŁ IMIGRANTÓW W PIRAMIDZIE WIEKU

2020 LUBELSKIE

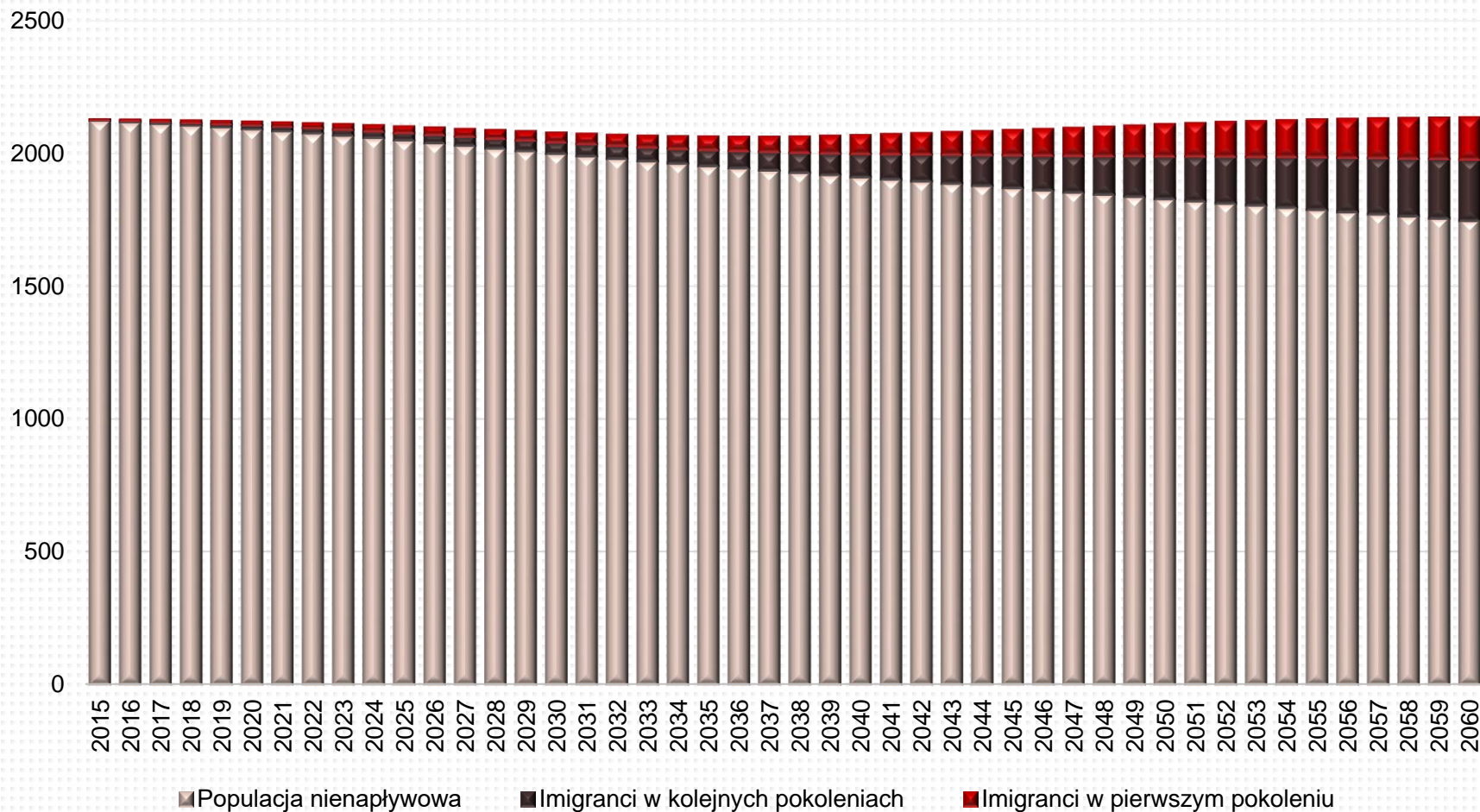

2050 LUBELSKIE

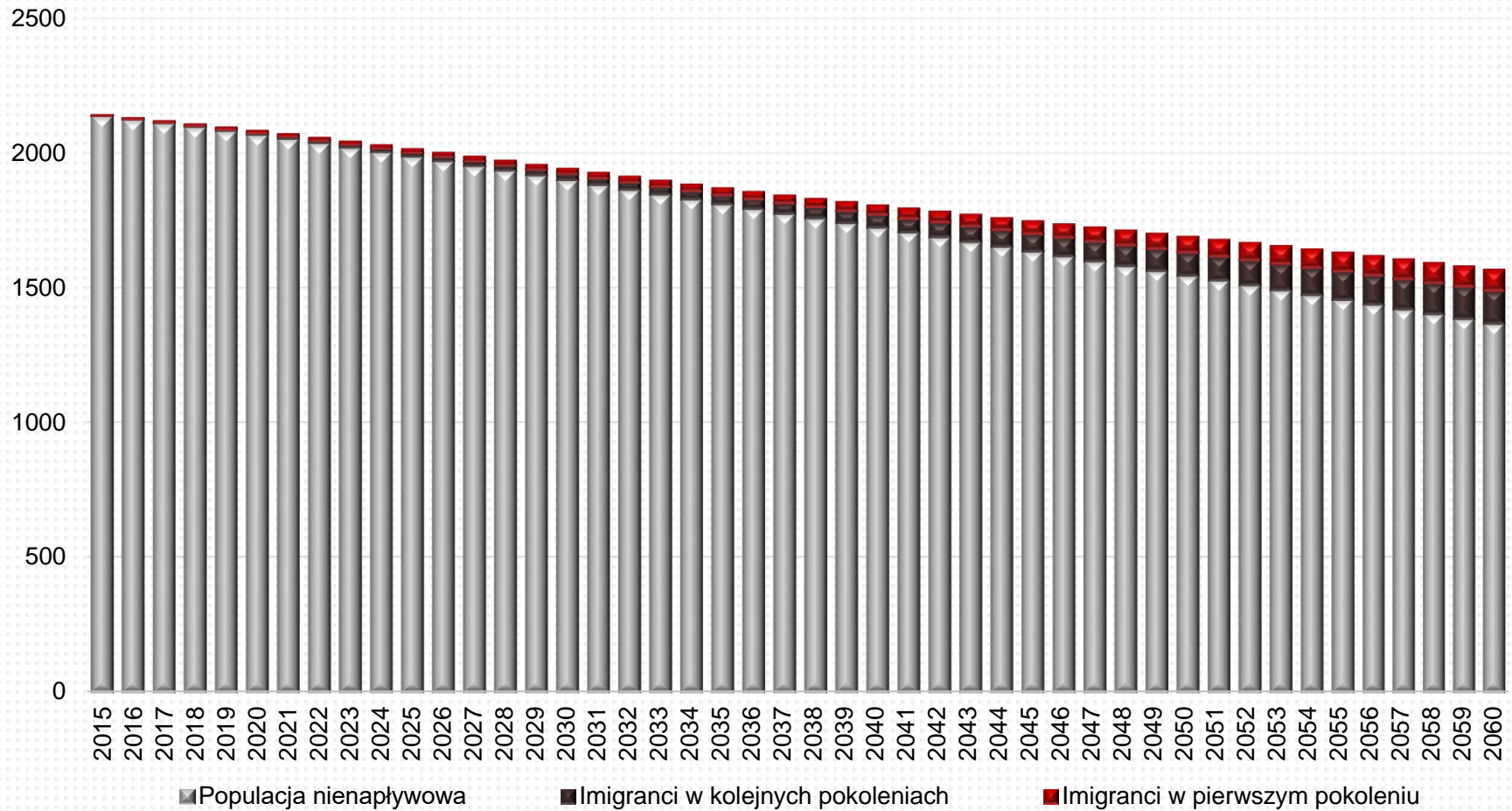

Liczba imigrantów w wieku produkcyjnym będzie wynosić 4,56 tys. (0,38% populacji) w 2020 r. oraz 52,19 tys. (7,74%) w 2050 r.

STRUKTURA POPULACJI W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM

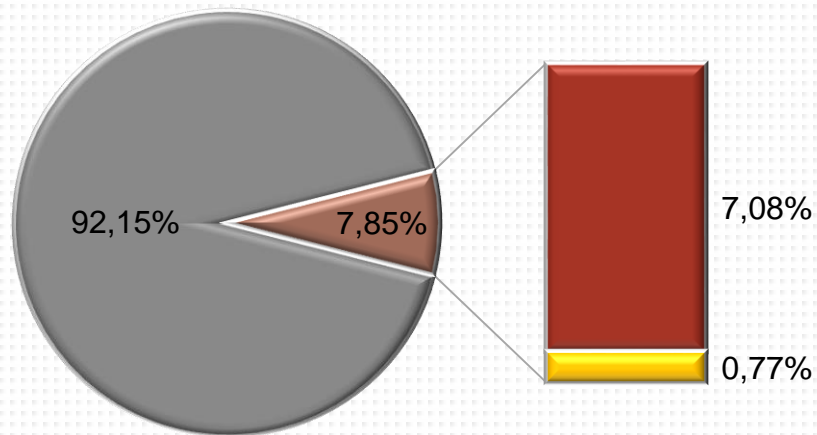
STRUKTURA POPULACJI W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

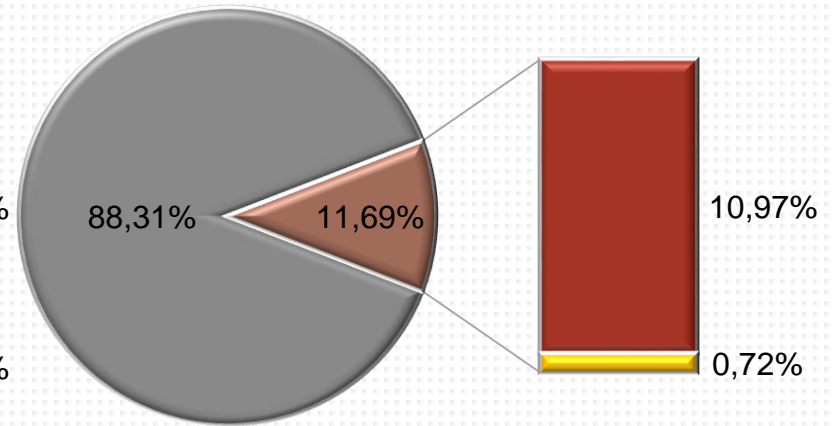
WYBRANE PROCESY SPOŁECZNO-GOSPODARCZE NA TLE MIGRACJI

Struktura pracujących w 2050 r.

Województwo lubelskie

Województwo podkarpackie

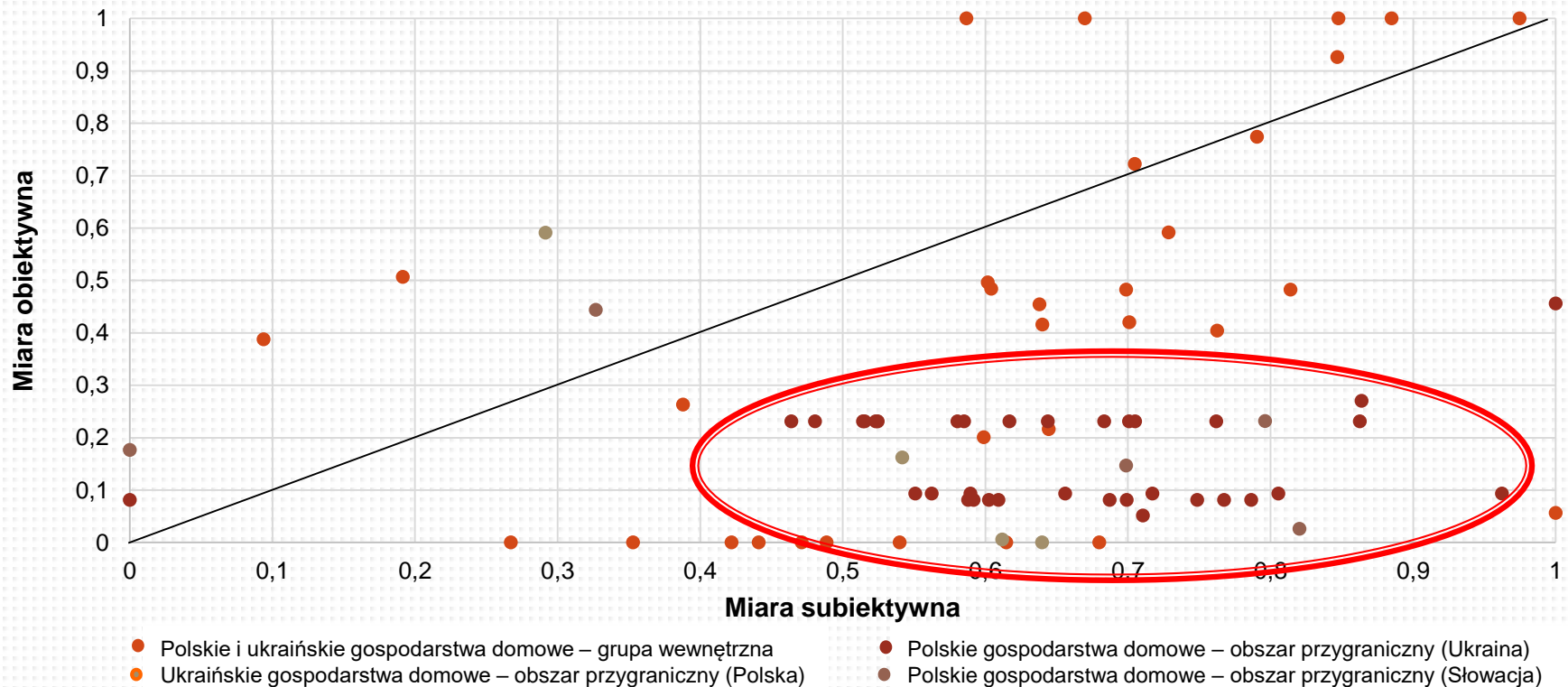
■ Populacja nienapływowa

■ Imigranci z pierwszego pokolenia

■ Imigranci w kolejnych pokoleniach

SPECYFIKA OBSZARU TRANSGRANICZNEGO POLSKI I UKRAINY

Dobrostan subiektywny i obiektywny

Polskie gospodarstwa domowe – obszar przygraniczny (Słowacja)	Polskie gospodarstwa domowe – obszar przygraniczny (Ukraina)	Ukraińskie gospodarstwa domowe – obszar przygraniczny (Polska)	Polskie i ukraińskie gospodarstwa domowe – grupa wewnętrzna
0,555	0,562	0,584	0,384

PODSUMOWANIE

- Obszary transgraniczne w warunkach różnicy potencjałów tworzą dodatkowe możliwości i formy aktywności gospodarczej;
- Rosnące przemieszczenia się ludności mają istotny wpływ na procesy gospodarcze na obszarze transgranicznym Polski i Ukrainy;
- Obserwujemy przekształcanie się przemieszczeń w coraz trwalsze formy
- Odpływ ludności nie jest w pełni ilościowo i jakościowo kompensowany napływem ludności (zwłaszcza województwo lubelskie), co będzie miało wpływ na procesy społeczno-gospodarcze w przyszłości.
- Napływ ludności z zagranicy spowoduje w długim okresie wyraźny wzrost ludności w wieku produkcyjnym (szansa na równowagę demograficzną na Podkarpaciu);
- Obszary transgraniczne ograniczają zjawisko peryferyzacji jednostek przestrzennych;
- Obszary transgraniczne ujawniają paradoks zadowolenia – wysoka ocena wybranych aspektów jakości życia nie koresponduje z obiektywnymi charakterystykami tych obszarów;

Dziękuję za uwagę

MIARA ZNIEKSZTAŁCENIA

Oparta jest o zunitaryzowane wartości subiektywnych i obiektywnych miar jakości życia. Pozwala na pomiar odległości pomiędzy modelem a zaobserwowanymi danymi.

$$D = \frac{\sum_{i=1}^n |s_i - o_i|}{\sum_{i=1}^n \max\{o_i, 1 - o_i\}}$$

gdzie:

s_i - zunitaryzowany subiektywny wskaźnik syntetyczny,

o_i - zunitaryzowany obiektywny wskaźnik syntetyczny.

Miara ta przyjmuje wartości z przedziału $[0,1]$. Wartość zero otrzymujemy, gdy dane dokładnie pasują do modelu, wartość 1 otrzymujemy w przeciwnym wypadku.

PROCESY TRANSGRANICZNE

Różnice w potencjałach (technologiczne, ekonomiczne, instytucjonalne, społeczne, kulturalne, mentalne, etc.)

procesy integracyjne

procesy dezintegracyjne

zwiększenie interakcji pomiędzy obiektami (gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, instytucje samorządowe, sektor non-profit, itp.)

aktywna polityka regionalna

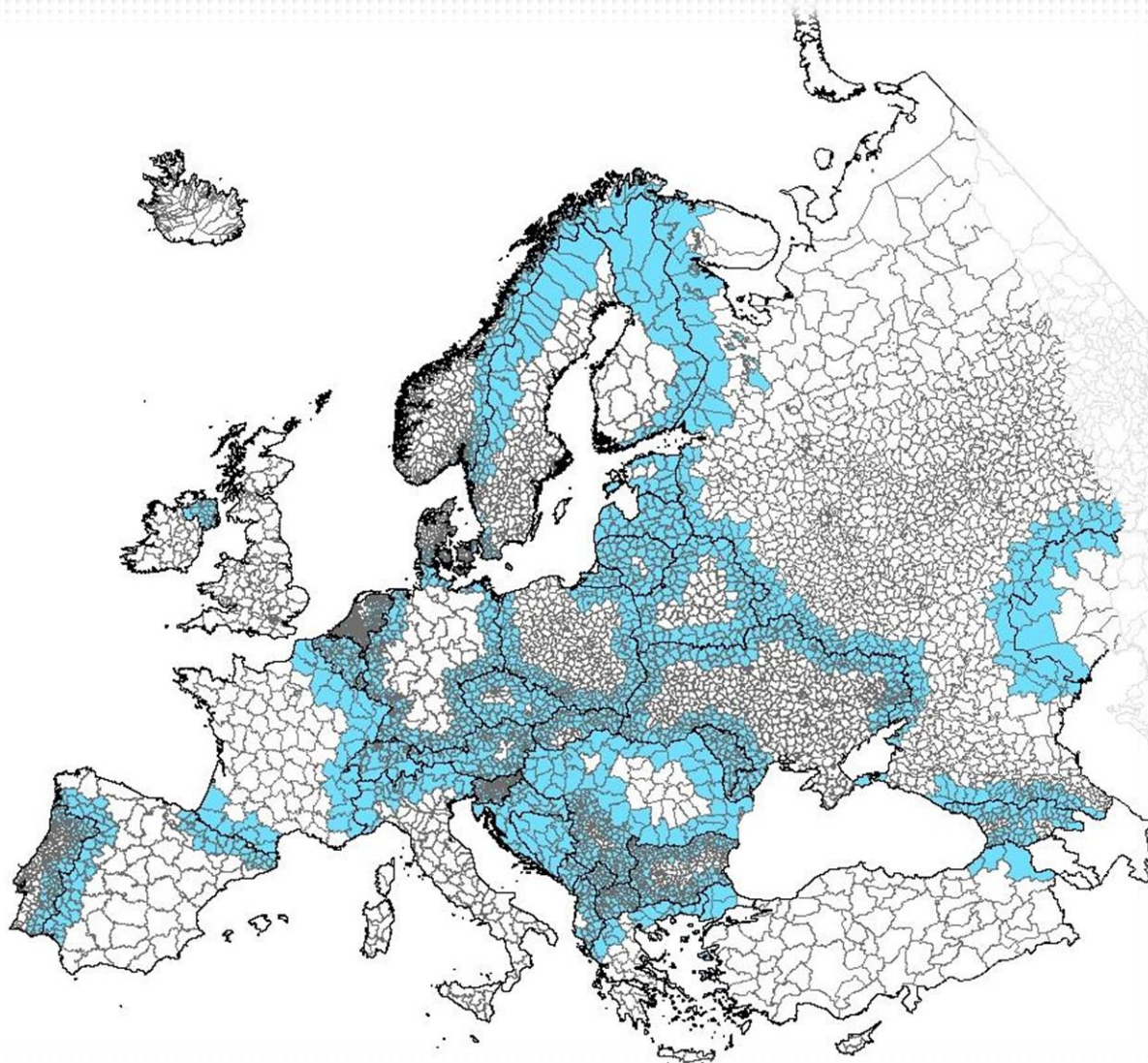
mechanizmy adaptacyjne

efekt synergii

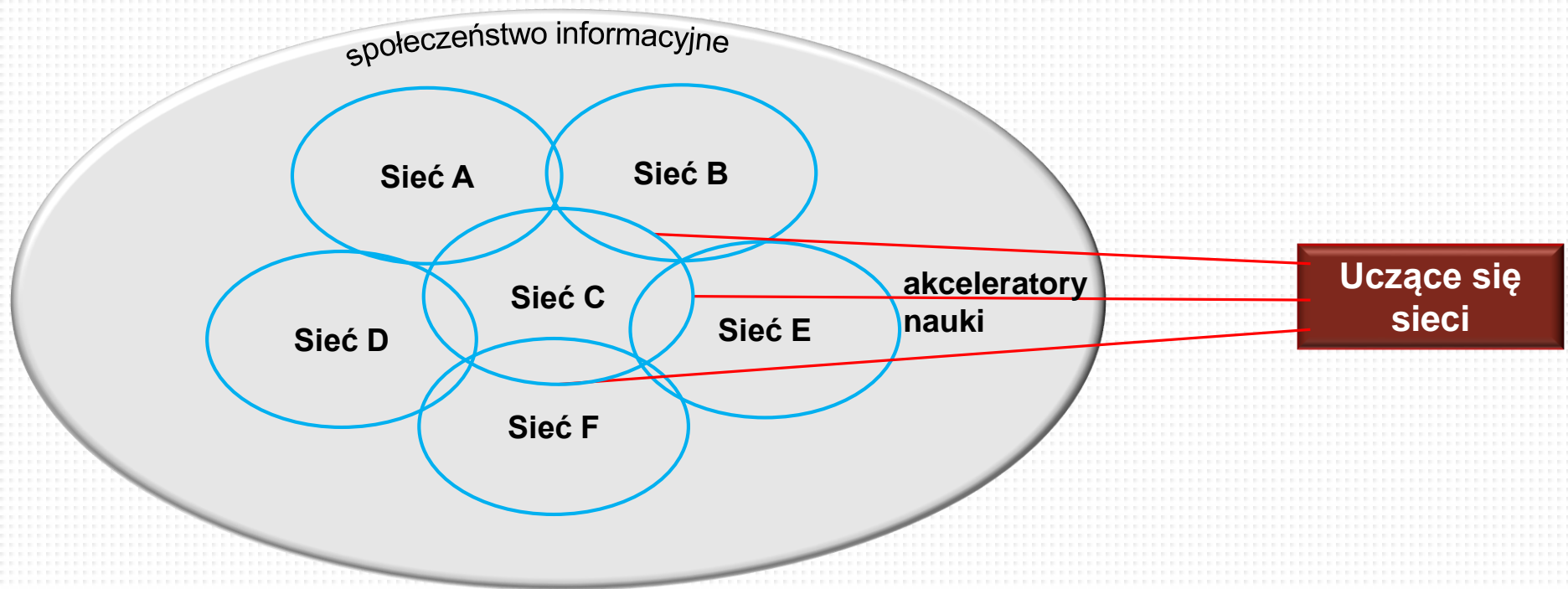
efekt katalizy

wzmacnianie samoorganizacji

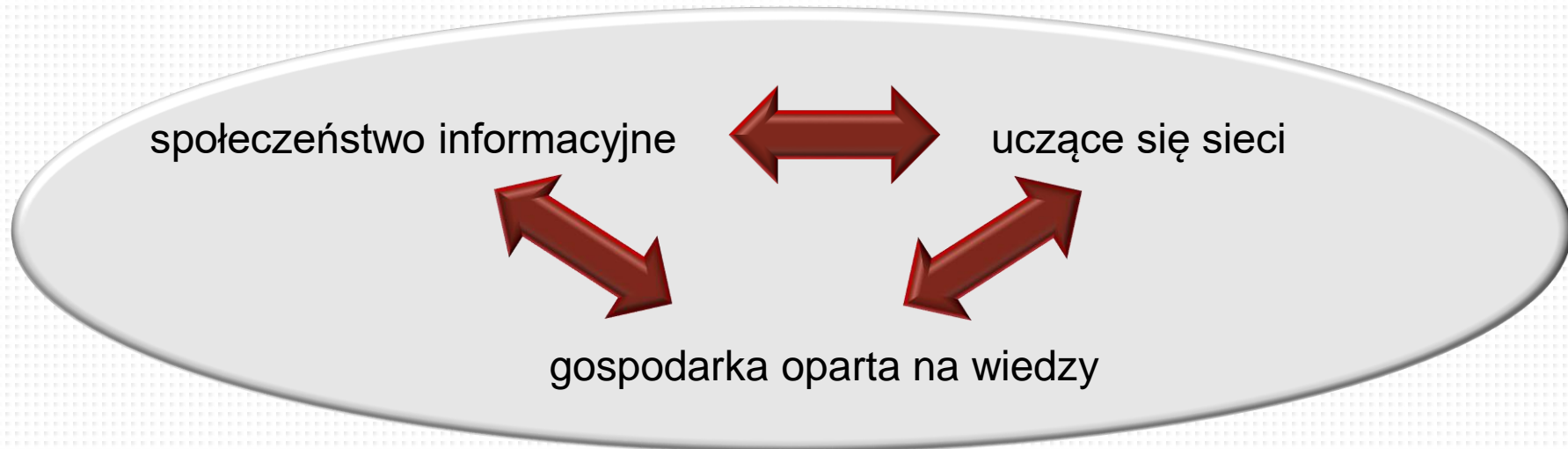
OBSZARY TRANSGRANICZNE W EUROPIE

SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE – UCZĄCE SIĘ SIECI – UCZĄCE SIĘ REGIONY

- Networking w celu przyspieszenia dyfuzji informacji i tworzenia baz wiedzy
- Transfer wiedzy (zwłaszcza pomiędzy społecznościami badawczymi, gałęziami przemysłu i rządami)
- Regiony długotrwale uczące się - poprawa konkurencyjności na rynku globalnym poprzez innowacyjność, trwałość i większą efektywność

Wiedza jako decydujący czynniki sukcesu
w rozwoju regionalnym

POTENCJAŁ WIEDZY – ROLA STATYSTYKI PUBLICZNEJ

- Różnica potencjałów pomiędzy sieciami w zakresie dostępu do informacji i dyfuzji informacji
- Zarządzanie i rozwój baz wiedzy
- Kluczowa rola statystyki publicznej w istotnym zwiększaniu tego potencjału